

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **A. G.**, zastoupeného JUDr. Gabrielou Aberlovou, advokátkou se sídlem v Brně, Příkop 2a, za účasti **Ministerstva vnitra**, odboru azylové a migrační politiky, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 10. 2004, č. j. 14 Az 35/2004 - 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Odměna JUDr. Gabriely Aberlové, advokátky se sídlem v Brně, Příkop 2a, **s e u r č u j e** částkou 2150 Kč. Tato částka bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 4. 12. 2003, č. j. OAM-4304/VL-19-BE01-2003, nebyl stěžovateli dle ust. § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), udělen azyl a dále bylo rozhodnuto, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování dle ust. § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, o které rozhodl krajský soud napadeným rozsudkem tak, že ji zamítl, neboť správní orgán si opatřil dostatek podkladů pro své rozhodnutí, řádně zjistil skutečný stav věci a rozhodnutí dostatečně odůvodnil.

Ve včas podané kasační stížnosti stěžovatel odkázal na ust. § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Namítl, že soud nesprávně posoudil právní otázku interpretace a aplikace ust. § 14 zákona o azylu, neboť mu není jasné, na základě jakých informací o zemi původu posuzoval správní orgán poměry v Arménii. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Azs 92/2004, když uvedl, že i na azylové řízení se vztahuje ust. § 47 odst. 1 a 3 správního řádu určující, jaké skutečnosti musí být obsahem odůvodnění. Dále poukázal na skutečnost, že na území České republiky pobývá s celou rodinou již od roku 1993, v zemi původu má zpřetrhány veškeré vazby. V České republice pobývá jak jeho matka či otec, tak sestra s rodinou. Domnívá se, že skutečnost, že by se v případě návratu do země původu ocitl v zoufalé situaci a že zde pobývají jeho rodinní příslušníci, by mohla být považována za humanitární důvod. V doplnění kasační stížnosti uvedl, že má v České republice dlouhodobou známost a hodlá uzavřít sňatek a že v případě návratu do vlasti bude uvězněn. Stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci zpět k dalšímu řízení, přičemž současně požádal soud o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Správní orgán ve svém vyjádření popřel oprávněnost kasační stížnosti s tím, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozhodnutí soudu bylo vydáno v souladu s právními předpisy. V dalším odkázal na správní spis, na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Azs 65/2003 a sp. zn. 3 Azs 12/2003. Navrhl zamítnutí jak kasační stížnosti, tak i návrhu na přiznání odkladného účinku.

Ze správního spisu, který soudu předložil správní orgán, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Stěžovatel podal dne 30. 8. 2003 návrh na zahájení řízení o udělení azylu. Dne 10. 10. 2003 byl se stěžovatelem veden, v arménském jazyce za účasti tlumočníka, pohovor k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky, ze kterého byl vyhotoven protokol. Stěžovatel uvedl, že Arménii opustil asi 18. 11. 1993, po příjezdu požádal o azyl, ale protože zde mohl začít pracovat, dal „stop-azyl“. Po celou dobu zde pobýval na základě povolení k dlouhodobému pobytu, které si pravidelně obnovoval. Poté, co na něj byla uvalena vazba, si nemohl toto povolení prodloužit. Byl obviněn z nelegálního překročení hranic a z nelegálního spolčení. Po propuštění z vazby onemocněl, z nemocnice posléze utekl. Poté se rozhodl požádat o azyl. Na závěr uvedl, že zde žije jeho rodina, o kterou by se chtěl starat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Dle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Dle ust. § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12.

S ohledem na skutečnost, že stěžovatel uvádí jako právní důvod kasační stížnosti ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., je třeba se nejprve vyjádřit k dopadu tohoto ustanovení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Takové pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozhodnutí krajského soudu neshledal, neboť z jeho rozhodnutí je jasné patrné, na základě jakých skutkových a právních důvodů si krajský soud učinil o věci úsudek a proč zaujal zmíněný právní názor.

Stěžovatel dále uvedl, že je u něj dán důvod pro udělení humanitárního azylu. Jak bylo vyjádřeno v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11.3.2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, „smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ Z výše uvedeného je zřejmé, že zákon dává správnímu orgánu možnost posuzovat na základě správního uvážení případ od případu. O udělení azylu na základě § 14 zákona o azylu nelze podat žádost, takže správní orgán sám posoudí, v případě, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu taxativně stanovené v § 12 citovaného zákona, zda je možné udělit azyl z humanitárního důvodu, přičemž v případě stěžovatele podmínky pro jeho udělení v zákonem stanovených mezích správního uvážení neshledal. Samotná skutečnost, že stěžovatel v České republice dlouhodobě pobývá (rovněž i ilegálně), má zde část rodiny či přítelkyni, nemůže na věci ve světle dalších informací, které vyplynuly z pohovoru se stěžovatelem, nic měnit. Ze správního spisu je zřejmé, že správní orgán se zabýval nejen obecnou situací v Arménské republice z hlediska podmínek udělení azylu, včetně okolností týkajících se možného návratu stěžovatele do vlasti, a to na základě podkladů, které citoval v napadeném rozhodnutí, ale i konkrétní osobní situaci stěžovatele. Pokud poté rozhodl na základě takto obsáhle a podrobně provedeného dokazování, soud mu nemohl nic vytknout, jestliže se rozhodl nevyužít možnosti udělit azyl z humanitárního důvodu dle § 14 zákona o azylu. Stejně tak nelze nic vytknout ani soudu, který přezkoumával zákonnost postupu správního orgánu a který žalobu proti jeho rozhodnutí zamítl. Došel tedy jak správní orgán, tak následně i soud, ke správným právním závěrům, zejména když stěžovatel sám tvrdí, že požádal o azyl z důvodu legalizace svého pobytu.

Nejvyšší správní soud se rovněž neztotožňuje se stěžovatelem v otázce obsahu odůvodnění rozhodnutí krajského soudu. Krajský soud ve svém rozhodnutí vyjádřil pro věc veškeré podstatné závěry, a to i v otázce humanitárního azylu. V případě přezkumu správního uvážení jsou totiž možnosti soudního přezkumu jasné nastaveny tak, že soud je ve svém důsledku omezen pouze na konstatování, zda správní uvážení vybočilo ze zákonných mezí či nikoliv, a zda je ze správního rozhodnutí seznatelné, na základě jakých skutečností správní orgán ke svému závěru dospěl. Všechny tyto skutečnosti z rozsudku krajského soudu vyplývají. Proto je i tento stížní bod nedůvodný.

K námitce týkající se možného uvěznění stěžovatele po návratu do vlasti a k jeho úmyslu se oženit Nejvyšší správní soud s ohledem na ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. pro její novost nepřihlédl.

Nejvyšší správní soud považuje v této souvislosti za vhodné připomenout, že azyl je už historicky právním institutem, kterým nositel jedné svrchované moci (v moderní době nositel státní suverenity, tedy stát) poskytuje svou ochranu někomu, kdo se nachází pod jurisdikcí jiné státní svrchovanosti, kterou (a právě jí) je bezprávně ohrožen na svobodě, zdraví, životě nebo jiných základních hodnotách. Pro případ, kdy se státní příslušník jiného státu rozhodne dlouhodobě pobývat na území České republiky, disponuje právní řád České republiky patřičnými právními prostředky, mezi které rozhodně nepatří azylové řízení.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí soudu přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel ve své kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Ze všech shora uvedených důvodů shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem dle § 109 odst. 1 citovaného zákona, dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Stěžovatel podal návrh, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek dle ust. § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť má za to, že pro takové rozhodnutí odpadl vydáním meritorního rozhodnutí důvod.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správní orgán nárok na náhradu nákladů řízení nevznsl, proto mu ho soud nepřiznal.

Stěžovateli byl pro toto řízení před soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2 x 1000 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci a písemné podání soudu týkající se věci samé a 2 x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, celkem 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2006

JUDr. Radan Malík
předseda senátu